

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Společenství obcí

Mgr. Jiří Koubek

Vrchní ředitel sekce veřejné správy Ministerstva vnitra ČR

jiri.koubek@mvcv.cz

Společenství obcí

Reakce na zahraniční dobrou praxi

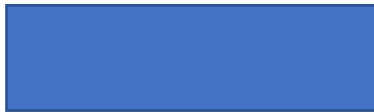
Doporučení NERV a dalších platforem

Snaha překlenout silnou správní roztržitost a tím způsobenou ekonomickou a personální neefektivitou

Platforma pro budoucí nadobecní kompetence

Další schůdek k rozvoji meziobecní spolupráce

Obec



DSO



- Volné hranice
- Převážně jednoúčelová spolupráce

Společenství obcí



- Kvalifikovaná spolupráce
- Územní pravidla
- Spolupráce v oblasti veřejné správy
- Platforma pro další kompetence na základě oborových zákonů
- Sdílený úředník/pracovník ve školství

Dobrovolnost

DSO

Územní rozsah

Zpravidla lokální dopad, často sdružuje jen několik obcí, bez územních pravidel.

Cíle

Spíše jednoúčelové než víceúčelové svazky.

Postavení

Pouze samostatná působnost

Poradenská činnost

Fakultativní podpora ze strany krajů

Nepočítá se s dalším rozvojem.

Společenství obcí

Územní rozsah

Mikroregionální záběr, území definované správním obvodem ORP, obec členem pouze jednoho SO.

Cíle

Víceúčelový svazek zaměřený na koordinaci veřejných služeb a všestranný rozvoj území, role ve výkonu veřejné správy.

Postavení

Právní forma jako DSO, ale může navíc ze zákona plnit:

- Výkon správních činností pro členské obce
- Podpora přeneseného výkonu státní správy na obcích
 - aktuálně kompetence obcí I. typu;
 - od 1. ledna 2025 pak vše s výjimkou kompetencí obcí III. typu
- Sdílený úředník
- Sdílení pracovníci (od 1. ledna 2025)
- Sdílení pedagogičtí pracovníci aj. (od 1. ledna 2025)

V budoucnu

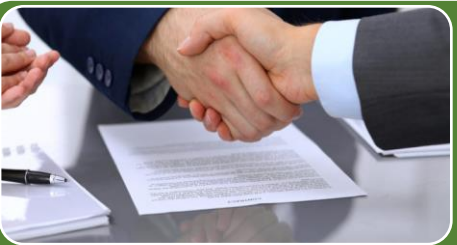
- Postavení orgánu veřejné moci
- Společná obecní policie
- Systémová podpora ze strany státu
- Kompetence určené zvláštními zákony

Možnosti výkonu přenesené působnosti na úrovni obcí



Výkon přenesené působnosti obcí

- Stávající stav, kdy každá obec si řeší vlastní výkon přenesené působnosti.
- Příspěvek na výkon státní správy náleží obci.



Uzavření veřejnoprávní smlouvy

- Dvoustranné uzavření veřejnoprávní smlouvy mezi dvěma obcemi.
- Příspěvek na výkon státní správy náleží obci, ta si s druhou obcí domluví finanční kompenzaci.



Výkon přenesené působnosti sdíleným úředníkem společenství

- Výkon přenesené působnosti je v odpovědnosti obce, je vykonáván jménem dané obce.
- Sdílený úředník ze společenství zajišťuje zpracování žádosti/rozhodnutí/podklady.
- Příspěvek na výkon státní správy zůstává obci, ta by měla náklady na sdíleného úředníka společenství kompenzovat.
- Lze sdílet jakoukoli přenesenou působnost mimo agendy obcí ORP.

Přenos přenesené působnosti na základě zákona

- Ve specifických případech, kdy explicitně stanoví zvláštní právní předpis možný převod působnost z obce na společenství.
- Obec působnost pak vykonávat nebude, nebude za ni nést odpovědnost, ani neobdrží příspěvek na výkon státní správy, předmětem kontroly ze strany krajského úřadu pak nebude v dané agendě obec, ale společenství.
- Odpovědnost za výkon působnosti je na společenství.
- Uvažováno v případě výkonu veřejného opatrovnictví.

V plánu od
1.7.2025



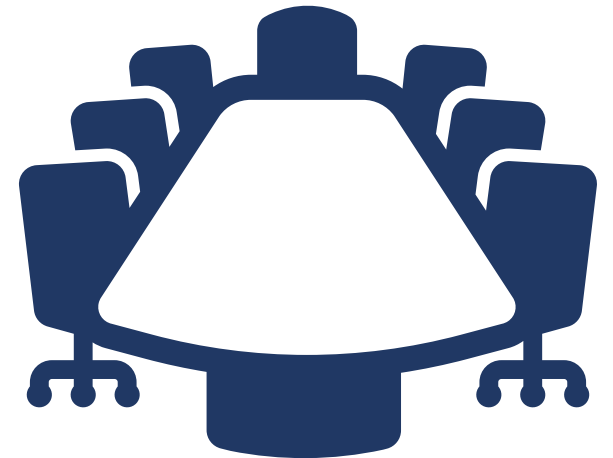
Územní pravidla pro Společenství

1. Postavení společenství obcí může nabýt svazek obcí, jehož členy
 - a) je **alespoň 15 obcí**, nebo
 - b) jsou alespoň **tři pětiny všech obcí ze správního obvodu** obce s rozšířenou působností, jestliže do tohoto správního obvodu náleží méně než 25 obcí.
2. Členy společenství obcí mohou být pouze **obce nacházející se ve stejném správním obvodu** ORP.
3. Obec může být **členem pouze jednoho** společenství obcí.
4. **Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, v němž se nachází**
 - a) nejvýše 40 obcí, může vzniknout jedno 1 společenství obcí,
 - b) 41 až 60 obcí, mohou vzniknout nejvýše 2 společenství obcí,
 - c) 61 až 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 3 společenství obcí a
 - d) více než 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 4 společenství obcí.



Kdo ve Společenství obcí rozhoduje?

- **Nejvyšším orgánem společenství obcí je shromáždění starostů**
 - složené ze starostů členských obcí;
 - starostu obce zastupuje místostarosta obce, případně starostou určený zástupce z řad členů zastupitelstva obce.
- **V čele shromáždění starostů stojí předseda**, který je statutárním orgánem společenství obcí.



Jak může Společenství obcí vzniknout?

- **Transformací stávajícího DSO**
 - změna stanov, souhlas nejvyššího orgánu, naplnění zákonných podmínek
 - **Ministerstvo vnitra může měnit hranice ORP, pokud k tomu existují objektivní důvody (preference vyjížděky) a je to poptáváno ze strany obcí.**
- **Vznikem společenství obcí coby nové entity**
 - smlouva o vytvoření společenství obcí spolu se stanovami
- **Registrujícím subjektem je krajský úřad**



Sdílený úředník

- Pro výkon správní činnosti (přenesená i samostatná působnost).
- Není to nová vrstva přenesené působnosti – výkon agend jménem konkrétní obce.
- Ve společenství obcí může působit **více sdílených úředníků na plné i částečné úvazky.**
- Lze **aplikovat pro agendy základní působnosti obcí, vyjma volební agendy.**
- **V odměňování je smluvní volnost** v mantinelech zákoníku práce, **tedy nepodléhá tabulkám**
- Principy fungování nutno upravit stanovami nebo smlouvou
- Hledí se na něho jako na úředníka obce (vzdělávací povinnosti apod.)



Příklad I – přestupková agenda

- **Typická agenda pro sdíleného úředníka SO;** jde o přestupky podle různých zákonů, může nahradit VPS
 - 1) **Úprava kompetence ve Stanovách společenství obcí,** resp. v dohodě mezi obcí a Společenstvím.
 - Doporučení MV: do stanov dejte obecnou charakteristiku, do dohody konkretizace.
 - **Financování: cca. 20 %** výše příspěvku na výkon státní správy obce I. typu je na výkon přestupkové agendy, sankce z vymožených pokut **lze převést** na SO, ale primárně příjmem obce.
 - 2) Sdílený úředník musí mít **odbornou způsobilost pro výkon přestupků** (zkouška, vzdělání nebo délka odborné praxe),
 - 3) V případě osobního jednání se stranami, se jedná ve správním obvodu obce, kde byl přestupek spáchán – povinná místní příslušnost,
 - 4) Sdílený úředník vyhotoví rozhodnutí,
 - 5) Sdílený úředník může rozhodnutí i vypravit a odeslat, pokud se tak se členskou obcí dohodne. V této souvislosti může disponovat razítkem, přístupem do spisové služby či přístupem do datové schránky. **Rozhodnutí nevydává společenství obcí, ale konkrétní obec.**
 - 6) Případné odvolání řeší KÚ.

Příklad II – zajišťování veřejných zakázek

DSO Stražiště

- Nabízí služby v oblasti zadávání VZ **od poradenství až po komplexní organizaci** zadávacího či výběrového řízení.
- Zadávací řízení pro **všechny druhy zadavatelů** (obce, firmy či fyzické osoby)
 - podlimitní i nadlimitní řízení a VZ malého rozsahu
- **Úředník** na VZ **není na ORP Pacov, ale na DSO** → zajišťuje VZ pro samotné ORP i ostatní obce
- Stanoven sazebník pro jednotlivé obce, kolik za zajištění veřejné zakázky zaplatí.

První Společenství obcí v ČR

Společenství obcí Jilemnicko

- Registrováno v dubnu 2024
- Zahrnuje všech 21 obcí z ORP Jilemnice, včetně samotného ORP
- Stanovy uvádějí jako předmět činnosti např.:
 - Koordinace významných investičních akcí v území
 - Koordinace sociálních služeb
 - Poskytování poradenství pro členské obce
 - Koordinace územního plánování
 - Cyklostezky, podpora cestovního ruchu a další...



Kompetence společenství obcí od 1.ledna 2025

Novela zákona o obcích, v podobě zákona č.196/2024 Sb., která zavádí následující rozšíření:

- **Sdílený úředník** může vykonávat i další role spojené s přeneseným výkonem
 - Stavební úřad, matrika
- Členské obce a jejich organizace mohou využívat **sdíleného zaměstnance**, např.:
 - Sdílený IT pracovník pro školy, sdílený pracovník pro správu zeleně
- Členské obce mohou využívat **sdílené pedagogy**:
 - Angličtinář, školní psycholog



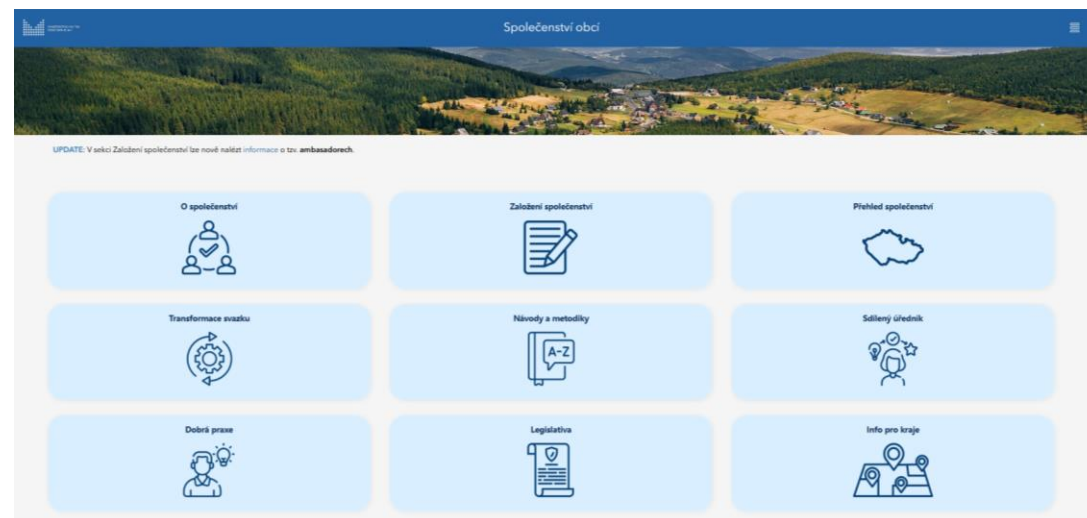
Další připravované kompetence společenství

- Možnost výkonu přenesené působnosti veřejného opatrovnictví jménem SO
- Možnost zřídit CzechPoint
- Možnost zřízení **společné obecní policie**
 - SO jako zřizovatel, odpadají veřejnoprávní smlouvy
 - Na území jakékoli obce pouze jedna obecní policie (SO x vlastní x zajištěna VPS)
 - Příjemcem pokut SO
- Možnost pořizovat společný plán dopravní obslužnosti území
- Stabilizace financování, příspěvek na činnost a příspěvek na výkon státní správy za vykonávané agendy.
- Nastavení mechanismů dozoru a kontroly ze strany krajských úřadů



Podpora ze strany MV

- Speciální webové stránky: www.spolecenstviobci.gov.cz
 - Vzorové stanovy
 - Metodický postup vzniku společenství obcí
 - Metodika činnosti společenství obcí (pracovně právní a organizační hlediska činnosti sdíleného úředníka)
 - Vzorová struktura plánovacího dokumentu společenství obcí
- **Ambasadoři v jednotlivých regionech**
 - Zajištění přímé komunikace s obcemi a DSO
- **Podpora na jednání svazků či setkání starostů**
- **Finanční podpora pro SO vzniklé do konce roku 2024**



Pojďte s námi do toho!

- **Mgr. Jiří Koubek**
- Vrchní ředitel sekce veřejné správy Ministerstva vnitra
- jiri.koubek@mvcz.cz

